

2023-05-23

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2022-01198

Motion - Handlingsplan mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck»

Inkom den 19 december 2022 av Gunnel Nyman Gräff och Andreas Andersson m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige avslår motionens förslag om en kommunövergripande handlingsplan samt särskild samordnare för att motverka och hantera våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunfullmäktige noterar utifrån redogörelsen i tjänsteskrivelse i ärendet, daterad den 15 maj 2023, att det redan bedrivs ett aktivt och systematiskt arbete inom berörda nämnder för att förhindra våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck inom berörda nämnder. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

I motionen föreslås att det tas fram en kommunövergripande och gemensam handlingsplan för berörda nämnder och dess verksamhet för att motverka och hantera ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck. I motionen föreslås även att kommunen utser en särskild samordnare med tillräckliga resurser som säkerställer att arbetet bedrivs i enlighet med målsättning och handlingsplan.

Kommunstyrelsen har remitterat motionen för synpunkter till socialnämnden och nämnden för arbete och försörjning. Utifrån synpunkterna på motionen framgår att det redan bedrivs ett aktivt och systematiskt arbete för att förhindra våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck inom berörda nämnder.

Ärendet

Förslagen i motionen

Vid kommunfullmäktiges sammanträde 19 december 2023 lämnade Gunnel Nyman Gräff och Andreas Andersson m.fl. (S) in en motion. I motionen föreslås att

- det tas fram en kommunövergripande och gemensam handlingsplan för berörda nämnder och dess verksamhet för att motverka och hantera ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- kommunen utser en särskild samordnare med tillräckliga resurser som säkerställer att arbetet bedrivs i enlighet med målsättning och handlingsplan.

Beredning av motionen

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till socialnämnden och nämnden för arbete- och försörjning. Nämnderna har inkommit med synpunkter på motionen vilket redogörs för nedan. Juridik- och kanslistaben har utifrån nämndernas synpunkter gjort en samlad bedömning av förslagen i motionen utifrån kommunstyrelsens perspektiv.

Nämnden för arbete och försörjnings synpunkter på motionen

Nämnden för arbete och försörjning beslutade den 29 mars 2023 att föreslå kommunfullmäktige att notera informationen till protokollet att det redan pågår ett samordnat arbete mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck inom kommunen. Det pågående arbetet med att ständigt förbättra metoder, rutiner och samverkan anses tillräckligt för att säkerställa en god kvalitet i arbetet. Motionen bedöms därför inte föranleda några ytterligare åtgärder och anses färdigbehandlad. Av nämnden för arbete och försörjnings beslutsunderlag (arbets- och etableringsenhetens utredning och bedömning) framgår bland annat följande.

Arbets- och etableringsenheten har idag metoder och rutiner för att upptäcka våld i nära relationer samt hedersvåld och förtryck och för samverkan med sociala omsorgsprocessen.

Frågorna inom enheten samordnas och utsedda kontaktpersoner ingår i en samverkansgrupp för våld i nära relationer tillsammans med handläggarna för våld i nära relationer inom sociala omsorgsprocessen. Det finns rutiner för samverkan när det gäller våld i nära relationer och för orosanmälningar gällande barn. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet arbetar enheten ständigt för att förbättra arbetet med metoder, rutiner och samverkan inom enheten och med andra enheter inom kommunen, främst inom den sociala omsorgsprocessen. En kommunövergripande och gemensam handlingsplan för att motverka och hantera våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck bedöms därför inte behövas. En särskild samordnare bedöms inte heller behövas för att driva arbetet.

Socialnämndens synpunkter på motionen

Socialnämnden beslutade den 28 mars 2023 att föreslå kommunfullmäktige noterat att det redan pågår ett arbete som i väsentliga delar uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Av socialnämndens beslutsunderlag (barn- och familjeenhetens utredning och bedömning) framgår bland annat följande.

Socialtjänstens ansvar

Socialtjänstlagen styr det arbete som utförs inom barn- och familjeenheten. I lagen står skrivet att socialnämndens uppgift är att främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden. Socialnämnden ansvarar för att ge råd, stöd, vård och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Det särskilda ansvaret för att fastställa mål för arbetet med våldsutsatta, barn som bevittnat våld samt våldsutövare regleras i Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter om våld i nära relationer, HSLF-FS 2022:39. I skriften står bland annat att:

- socialnämnden ansvarar för rutiner om hur personalen ska ställa frågor för att upptäcka våld i nära relationer (nedan förkortat ViNR).
- socialnämnden ska samverka för att samordna sina insatser så att de inte motverkar varandra samt att samverka externt med berörda verksamheter, myndigheter och organisationer.

Barn- och familjeenhetens arbete

Inom barn- och familjeenheten bedrivs ett arbete för att utveckla socialnämndens arbete med ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck. Samverkan med relevanta aktörer sker på individnivå när behov finns.

Vid barn- och familjeenheten finns en anställd samordnare vars uppdrag inkluderar ärendestöd samt samordning och utbildning av personal inom hela den sociala omsorgsprocessen. Samordnaren har även i uppdrag att sammankalla och leda den så kallade FRIDSAM₅-gruppen som är en nämndöverskridande samverkansgrupp med deltagare från den sociala omsorgsprocessens olika arbetsgrupper samt från arbets- och etableringsenheten. Inom FRIDSAM har deltagarna möjlighet att delge varandra

erfarenheter av arbetet med ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck samt tar del av ny information på området.

Utöver ovan nämnda uppdrag har samordnaren som arbetsuppgift att omvärldsbevaka och följa utvecklingen inom området på nationell och regional nivå, analysera utvecklingsområden och bidra till kvalitetsutveckling av arbetet. En ytterligare uppgift är att delta i det länsgemensamma Kvinnofridsnätverket och Origos arbetsgrupper. Kvinnofridsnätverket syftar till att samla aktörer på lokal och regional nivå och gemensamt ta fram regionala strategier och handlingsplaner för att stärka regionens

våldsförebyggande arbete. Origo är ett resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Samordnaren bidrar med att ta fram rutiner som avser det interna samarbetet inom den sociala omsorgsprocessen avseende ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Slutsatser

Barn- och familjeenheten finner att de förslag som motionärerna framställer har en viktig intention. Våld är aldrig acceptabelt i någon relation eller situation. Den enskilde som blir våldsutsatt eller är våldsutövare behöver bemötas med sakkunnighet och erbjudas möjlighet till ett sammanhållet stöd.

Förslag 1: att det tas fram en kommunövergripande och gemensam handlingsplan för berörda nämnder och dess verksamhet för att motverka och hantera ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Inom den sociala omsorgsprocessen finns rutiner avseende hur personal kan upptäcka förekomst av ViNR och vidare stötta samt skydda den enskilde som är utsatt. Från Kvinnofridsnätverket har enheterna tillgång till regionala strategier och handlingsplaner för våldsförebyggande arbete.

Barn- och familjeenheten ser att en kommunövergripande handlingsplan skulle kunna stärka det kommungemensamma arbetet med ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck, men i nuläget bedömer barn- och familjeenheten att det arbete och samverkan som pågår är tillräckliga för att motverka och hantera ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Nämnbart under denna punkt är att kommunstyrelsen den 5 september 2022 (KFKS 2022-00409, § 232) avböjer förslag om en kommunövergripande plan med motivering:

”Det bedöms sammantaget inte finns skäl till att en särskild kommunövergripande handlingsplan antas inom området då det redan finns föreskrifter som anger att rutiner och samverkan ska ske.”

Förslag 2: Att kommunen utser en särskild samordnare med tillräckliga resurser som säkerställer att arbetet bedrivs i enlighet med målsättning och handlingsplan.

Barn- och familjeenheten har en anställd samordnare vars uppdrag är att handleda medarbetare inom den sociala omsorgsprocessen samt att bistå med sakkunnighet till arbets- och etableringsenheten genom forumet FRIDSAM. Samordnaren överser att arbetet inom den sociala omsorgsprocessen med att motverka och hantera ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck bedrivs i enlighet med den sociala omsorgsprocessens interna rutiner. En utökning av FRIDSAM är en möjlig väg att stärka den kommunövergripande samverkan inom området och det förebyggande arbetet.

Genom det befintliga arbetet som pågår bedöms att socialnämnden bedriver ett arbete för att motverka och hantera ViNR samt hedersrelaterat våld och förtryck vilket i väsentliga delar uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Barn- och familjeenheten anser mot bakgrund av ovanstående att samtliga förslag i motionen är besvarade.

Juridik- och kanslistabens samlade bedömning

Av de synpunkter som nämnden för arbete och försörjning och socialnämnden lämnar framgår att det idag finns metoder och rutiner för att upptäcka våld i nära relationer samt hedersvåld och förtryck samt samverkan inom och mellan berörda nämnder.

Barn- och familjeenheten har en anställd samordnare vars uppdrag är att handleda medarbetare inom den sociala omsorgsprocessen samt att bistå med sakkunnighet till arbets- och etableringsenheten genom forumet FRIDSAM. Samordnaren överser att arbetet inom den sociala omsorgsprocessen med att motverka och hantera våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck bedrivs i enlighet med den sociala omsorgsprocessens interna rutiner. Genom det befintliga arbetet som pågår bedöms att kommunen bedriva ett arbete för att motverka och hantera våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck vilket i väsentliga delar uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Utifrån detta konstaterande föreslår kommunfullmäktige avslå motionens förslag om en kommunövergripande handlingsplan samt särskild samordnare för att motverka och hantera våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Kommunfullmäktige föreslås notera utifrån redogörelsen i ärendet att det redan bedrivs ett aktivt och systematiskt arbete inom berörda nämnder för att förhindra våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck inom berörda nämnder.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Det är av vikt att det bland medarbetare inom kommunens verksamheter finns en kunskap och en medvetenhet om hur barn påverkas av att utsättas för våld, såväl om våldet är riktat mot barnet själv alternativt om barnet är utsatt för att bevittna våld i sina nära relationer. Då det redan bedöms finnas stöd och skydd för barn i ovan nämnda situationer medför förslaget till inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Motionen
2. Protokollsutdrag från nämnden för arbete och försörjning den 29 mars 2023
3. Protokollsutdrag från socialnämnden den 28 mars 2023

Christopher Arontaus
Tf kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben